

Флора Д. В.,
студ. гр. МОА-51,
Вінницький національний аграрний університет.
Науковий керівник – Новодворська В. В.,
к.е.н., доцент кафедри організації обліку та звітності

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Для забезпечення користувачів об'єктивною, достовірною, оперативною інформацією про діяльність підприємства необхідно дотримуватись відповідних правил, які мають бути зафіксовані у наказі та положеннях про облікову політику. Проблеми організації облікової політики підприємств останнім часом надається багато уваги. Про це свідчать, наприклад, публікації в періодичних виданнях, прийняті закони та нормативні документи. Разом з тим ряд проблем залишилося невирішеними. Зокрема це орієнтація на внутрішніх та зовнішніх користувачів інформації, вивчення факторів, які впливають на облікову політику, сферу застосування тощо.

Проблеми відображення облікової інформації у фінансовій звітності, формування та організації облікової політики підприємств розглядаються у працях багатьох відомих науковців: Барановської Т., Бутинця Ф., Валуєва Б., Житного П., Пантелійчука Л., Шершуна І. та інших.

Основною метою даної роботи є дослідження питань формування облікової політики підприємства та розробка пропозицій щодо вирішення проблем організації облікової політики.

Загально визнано що, облікова політика — це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності. Поняття «облікова політика» вперше з'являється у світовій бухгалтерській практиці із прийняттям в 1975 році Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 1 «Розкриття облікової політики». В Україні термін «облікова політика» було запропоновано при переході від жорсткої державної регламентації фінансової звітності до прийняття Національних П(с)БО.

Формування облікової політики – це складний та багатограний процес. На нашу думку, основні проблеми, що стосуються побудови раціональної та ефективної облікової політики, можна сформулювати у наступних блоках:

По-перше, на сьогоднішній день в Україні не існує єдиного нормативного документу, яким би було врегульовано зміст облікової політики, порядок її оформлення, затвердження та внесення змін.

По-друге, єдиним нормативним обліковим документом, в якому міститься згадка про облікові оцінки та розкривається механізм їх зміни, є П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах». Проте прикладів таких оцінок стандарт не містить, що погіршує його практичну значущість.

По-третє, не лише серед фахівців-практиків, але і в наукових колах відсутня чітка спрямованість поглядів вчених щодо змісту облікової політики, необхідного ступеня деталізації її положень, організаційних моментів.

По-четверте, в силу відсутності вимоги документальної фіксації облікової політики підприємства, що ним фактично застосовується, відсутності чіткої визначеності змісту даного документу, на практиці має місце формальний підхід до розробки останньої або взагалі відсутність документу щодо облікової політики.

По-п'яте, плутанину при розробці облікової політики породжує її законодавче визначення подане у ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»: «...сукупність принципів, методів та процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності» [1, с.2]. При цьому жодним нормативним документом (окрім П(С)БО 1 [2,с.3], де

згадуються принципи оцінки статей звітності, через розкриття яких має розкриватися облікова політика.

Таким чином, облікова політика є інструментом, який забезпечує ефективність інформаційного зв'язку між суб'єктом господарювання та користувачами звітності. Її детальне опрацювання та розкриття у примітках до фінансової звітності разом з обліковими оцінками забезпечує реалізацію якісних характеристик зрозумілості та зіставності, а частково – й повноти.

Створення облікової політики на підприємстві є дуже трудомістким і відповідальним процесом. Адже підприємству не один рік доведеться працювати і враховувати свої активи та зобов'язання згідно з розробленою ними обліковою політикою, що в свою чергу вимагає від підприємства більш відповідного підходу до розробки облікової політики, яка буде відповідати специфіці його роботи.

На основі аналізу проблем пов'язаних з обліковою політикою є наступні шляхи їх вирішення: формування облікової політики поетапно; удосконалення облікової політики та приведення її у відповідність згідно з чинним законодавством, яке змінюється та бізнесовими процесами; підвищення якості облікової політики по таких критеріях як економічна доцільність, повнота, неупередженість облікової політики, несуперечливість законодавчій базі, раціональність методів обліку, відповідність цілям компанії та автоматизації обліку; постійне здійснення керівництвом контролю за дотриманням облікової політики; підготовка фахівців з обліку, а також формування оновленого способу мислення бухгалтерів, щодо розробки облікової політики, який спирався б не лише на податкові, а й на управлінські, стратегічні, загальноринкові облікові потреби господарюючих суб'єктів.

Підсумовуючи вище сказане, можна зробити висновок: формування облікової політики є непростим процесом, що вимагає наявності організаційних, технічних можливостей при розробці облікової політики та який не закінчується після затвердження Наказу про облікову політику, а продовжується аж до моменту припинення діяльності підприємства. Тому провідною задачею підприємства на сьогоднішній момент є забезпечення обґрунтованих положень облікової політики, а з боку законодавця – надання дієвої допомоги суб'єктам господарювання у її розробці.

Література

1. *Про бухгалтерський облік та фінансову звітність* : закон України [Електронний ресурс] : закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV / сторінка «Законодавство України» сайту Верховної Ради. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. П(с)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»
3. Пушкар, М. С. *Теорія і практика формування облікової політики* [Текст] : [монографія] / М. С. Пушкар, М. Т. Щирба. – Тернопіль : Карт- блани, 2010. – 260 с.